

Sygn. akt VIII U 2142/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Zuzanna Gulcz

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy F. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do niezrealizowanego świadczenia

na skutek

odwołania F. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 15 stycznia 2015 r. **nr** (...) - (...)

z dnia 12 listopada 2015 r. **nr** (...) - (...)

1. odrzuca odwołanie od decyzji z dnia 15 stycznia 2015 roku;

2. oddala odwołanie od decyzji z dnia 12 listopada 2015 roku.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 2142/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.01.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na podstawie art.136 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującemu F. T. prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym bracie J. T., gdyż odwołujący nie spełnił warunków z powołanego artykułu do przyznania tego świadczenia.

Decyzją z dnia 12.11.2015r. organ rentowy ponownie odmówił odwołującemu prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym bracie w uzasadnieniu wskazując, że dołączone przez odwołującego postanowienie Sądu nie wnosi nic nowego do sprawy.

Odwołujący F. T. w odwołaniach od decyzji złożonych kolejno: w dniu 12.10.2015r. (od decyzji z dnia 15.01.2015r.) i w grudniu 2015r. (od decyzji z dnia 12.11.2015r.) domagał się przyznania niezrealizowanego świadczenia po zmarłym bracie podnosząc, iż jest spadkobiercą J. T. i stąd świadczenie takie mu przysługuje.

Organ rentowy w odpowiedziach na odwołania wniósł o:

- odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 15.01.2015r. jako złożonego po upływie przewidzianego ustawą terminu do jego wniesienia, ewentualnie o jego oddalenie,

- oddalenie odwołania od decyzji z dnia 12.11.2015r.,

podtrzymując stanowisko zawarte w tych decyzjach.

Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Zmarły brat odwołującego – J. T. od dnia 06.03.2007r. był uprawniony do emerytury przyznanej decyzją organu rentowego z dnia 05.03.2007r.

J. T. zmarł w dniu 20.10.2014r.

W dniu 08.01.2015r. odwołujący F. T. złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym bracie i w rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał w dniu 15.01.2015r. decyzję zaskarżoną omówioną powyżej. Decyzja ta zawierała pouczenie o sposobie i terminie jej zaskarżenia (miesięcznym licząc od daty jej otrzymania).

W dniu 15.10.2015r. odwołujący złożył kolejny wniosek o przyznanie prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym J. T., przedkładając postanowienie Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 28.08.2015r. sygn. akt I Ns 259/15 o stwierdzeniu nabycia spadku po J. T., w którym wskazano, iż odwołujący nabył spadek po zmarłym bracie w 1/2 części.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał w dniu 12.11.2015r. kolejną decyzję zaskarżoną.

Odwołujący na rozprawie w dniu 01.03.2016r. oświadczył, iż decyzję zaskarżoną z dnia 15.01.2015r. otrzymał w styczniu 2015r., i nie wie z jakich przyczyn nie wniósł od niej odwołania w terminie. Dalej podał, iż zmarły brat J. T. zamieszkiwał w miejscowości P. koło C., był kawalerem, do końca życia mieszkał sam, nie pozostawał na utrzymaniu odwołującego. J. T. nie odebrał emerytury, gdyż zmarł na udar.

/ dowód: akta ZUS /

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie F. T. od decyzji zaskarżonej z dnia 15.01.2015r. podlega odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia.

Z kolei po myśli art. 477⁹ § 3 k.p.c. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Odwołujący decyzję zaskarżoną z dnia 15.01.2015r. otrzymał w styczniu 2015r. (oświadczenie odwołującego złożone na rozprawie w dniu 01.03.2016r.). Decyzja ta zawierała prawidłowe pouczenie o możliwości i trybie jej zaskarżenia. Pomimo tego odwołujący odwołanie od tej decyzji wniósł dopiero w październiku 2015r. a zatem po upływie dziesięciu miesięcy od jej otrzymania.

W ocenie Sądu przekroczenie terminu do wniesienia odwołania jest nadmierne, a odwołujący w żaden sposób nie wykazał istnienia jakichkolwiek okoliczności, wskutek których doznał przeszkód w złożeniu odwołania w przewidzianym prawem terminie 1-miesięcznym. Nie wykazał, że przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych, gdy na rozprawie w dniu 01.03.2016r. podał, iż nie jest w stanie wskazać przyczyn niedochowania terminu do wniesienia odwołania.

W takiej sytuacji Sąd na podstawie uregulowań prawnych powołanych powyżej w pkt 1 wyroku odrzucił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 15.01.2015r.

Jednocześnie Sąd uznał, iż również odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 12.11.2015r. nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestia sporna sprowadzała się tu do ustalenia, czy odwołujący ma prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym w dniu 20.10.2014r. bracie J. T., gdy odwołujący domagał się tego świadczenia powołując się na fakt, iż postanowieniem Sąd Rejonowy w Człuchowie z dnia 28.08.2015r. sygn. akt I Ns 259/15 nabył spadek po zmarłym w 1/2 części.

Stosownie do art. 922 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej. Nie należą natomiast do spadku prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane z jego osobą, jak również prawa, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami.

Z powyższego wynika, iż do spadku wchodzi prawa i obowiązki o charakterze cywilnoprawnym, majątkowym, które nie są ściśle związane z osobą zmarłego. Do spadku nie wchodzi również prawa, które z chwilą śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami.

Świadczenia z ubezpieczenia społecznego (w tym takie świadczenia należne do dnia śmierci) nie mają charakteru cywilnoprawnego i prawo do nich nie podlega cesji, dziedziczeniu ani innej formie następstwa prawnego. Jako ściśle związane z osobą zmarłego, jak również przechodzące na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami (art. 922 § 2 k.c.) nie należą do spadku. W skład spadku wchodzi wyłącznie świadczenia przysługujące emerytowi (renciście) zrealizowane za jego życia, to jest np. przelane na jego rachunek bankowy, co jednak nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Prawo do następstwa prawnego odnośnie świadczeń z ubezpieczeń społecznych reguluje w sposób odmienny od prawa spadkowego, cytowany wcześniej art. 136 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) zwanej dalej ustawą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.01.2015r. sygn. akt II UK 144/14, LEX nr 1580160, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24.04.2014r. sygn. akt III AUa 2412/13 LEX nr 1953237).

Zgodnie tym przepisem (art. 136 ust. 1 ustawy) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego

gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Przepis ten określa grono osób, którym przysługuje status następcy prawnego zmarłego emeryta lub rencisty. Są to enumeratywnie wymienione w tym przepisie osoby, a ich krąg nie jest tożsamy z kręgiem spadkobierców.

Odwołujący jako brat zmarłego J. T. nie należy do grona osób wymienionych w tym uregulowaniu prawnym w szczególności w sytuacji, gdy nie należy do grona osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym i nie jest osobą, na której utrzymaniu pozostawał zmarły – co odwołujący przyznał na rozprawie w dniu 01.03.2016r.

W takiej sytuacji nie spełnia przesłanek z art.136 ust.1 ustawy do przyznania mu prawa do niezrealizowanego świadczenia emerytalnego po zmarłym bracie.

Wypada dodać, iż wprawdzie w decyzji zaskarżonej z dnia 12.11.2015r. organ rentowy wyraźnie nie powołuje się na art.114 ustawy, niemniej jednak z uzasadnienia tej decyzji wynika, iż przepis ten stanowił faktyczną podstawę odmowy świadczenia odwołującemu, gdy organ rentowy wskazał, iż przedłożone przez odwołującego postanowienie Sądu nie wnosi nic nowego do ustalenia prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Z cytowanego przepisu art. 114 ust. 1 ustawy wynika jednoznacznie, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05.08.1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 05.06.2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442).

Przedłożone przez odwołującego postanowienie Sądu Rejonowego dotyczące nabycia prawa do spadku po zmarłym bracie J. T. – jak słusznie zauważył organ rentowy w decyzji zaskarżonej – nie miało wpływu na prawo odwołującego do niezrealizowanego świadczenia (z przyczyn omówionych powyżej), tym samym nie miało wpływu na zmianę wcześniejszej prawomocnej decyzji z dnia 15.01.2015r.

W konsekwencji powyższego Sąd uznał, iż organ rentowy decyzją zaskarżoną z dnia 12.11.2015r. prawidłowo odmówił odwołującemu prawa do dochodzonego świadczenia i stąd, na podstawie art.136 i art.114 ustawy, z mocy art.477¹⁴ § 1 k.p.c. w pkt 2 oddalił odwołanie ubezpieczonego od tej decyzji jako bezzasadne.

(-) SSO Grzegorz Tyrka